

Taittirīya-Āraṇyaka

Edited by Subramania Sarma, Chennai

Proofread Version of November 2005

Chapter 10

[[10-0-0]]

सह नाववतु।

सह नौ भुनक्तु।

सह वीर्यं करवावहे।

तेजस्वि नावधीतमस्तु मा विद्विषावहे।

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

[[10-1-1]]

अम्भस्य पारे भुवनस्य मध्ये नाकस्य पृष्ठे महतो महीयान्।

शुक्रेण ज्योतींषि समनुप्रविष्टः प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः।

यस्मिन्निदं सं च वि चैति सर्वं यस्मिन्देवा अधि विश्वे निषेदुः।

तदेव भूतं तदु भव्यमा इदं तदक्षरे परमे व्योमन्।

येनावृतं खं च दिवं महीं च येनादित्यस्तपति तेजसा भ्राजसा च।

यमन्तस्समुद्रे कवयो वयन्ति यदक्षरे परमे प्रजाः।

यतः प्रसूता जगतः प्रसूती तोयेन जीवान्व्यचसर्ज भूम्याम्।

यदोषधीभिः पुरुषान्पशूश्च विवेश भूतानि चराचराणि।

अतः परं नान्यदणीयसं हि परात्परं यन्महतो महान्तम्।

यदेकमव्यक्तमनन्तरूपं विश्वं पुराणं तमसः परस्तात् ॥ १ ॥

[[10-1-2]]

तदेवर्तं तदु सत्यमाहुस्तदेव ब्रह्म परमं कवीनाम्।

इष्टापूर्तं बहुधा जातं जायमानं विश्वं विभर्ति भुवनस्य नाभिः।

तदेवाग्निस्तद्वायुस्तथसूर्यस्तदु चन्द्रमाः।

तदेव शुक्रममृतं तद्ब्रह्म तदापस्स प्रजापतिः ।
 सर्वे निमेषा जज्ञिरे विद्युतः पुरुषादधि ।
 कला मुहूर्ताः काष्ठाश्चाहोरात्राश्च सर्वशः ।
 अर्धमासा मासा ऋतवस्संवत्सरश्च कल्पन्ताम् ।
 स आपः प्रदुघे उभे इमे अन्तरिक्षमथो सुवः ।
 नैनमूर्ध्वं न तिर्यञ्चं न मध्ये परिजग्रभत् ।
 न तस्येशे कश्चन तस्य नाम महद्यशः ॥ २ ॥

[[10-1-3]]

न संदृशे तिष्ठति रूपमस्य न चक्षुषा पश्यति कश्चनैनम् ।
 हृदा मनीषा मनसाऽभिक्लृप्तो य एनं विदुरमृतास्ते भवन्ति ।
 अद्ध्यस्संभूतो हिरण्यगर्भ इत्यष्टौ ।
 एष हि देवः प्रदिशोऽनु सर्वाः पूर्वो हि जातस्स उ गर्भे अन्तः ।
 स विजायमानस्स जनिष्यमाणः प्रत्यङ्मुखोऽस्तिष्ठति विश्वतोमुखः ।
 विश्वतश्चक्षुरुत विश्वतोमुखो विश्वतोहस्त उत विश्वतस्पात् ।
 सं बाहुभ्यां नमति सं पतत्रैर्द्यावापृथिवी जनयन्देव एकः ।
 वेनस्तत्पश्यन्विश्वा भुवनानि विद्वान्यत्र विश्वं भवत्येकनीलम् ।
 यस्मिन्निदं सं च वि चैकं स ओतः प्रोतश्च विभुः प्रजासु ।
 प्र तद्वोचे अमृतं नु विद्वान्गन्धर्वो नाम निहितं गुहासु ॥ ३ ॥

[[10-1-4]]

त्रीणि पदा निहिता गुहासु यस्तद्वेद सवितुः पिता संत ।
 स नो बन्धुर्जनिता स विधाता धामानि वेद भुवनानि विश्वा ।
 यत्र देवा अमृतमानशानास्तृतीये धामान्यभ्यैरयन्त ।
 परि द्यावापृथिवी यन्ति सद्यः परि लोकान्परि दिशः परि सुवः ।
 ऋतस्य तन्तुं विततं विचृत्य तदपश्यत्तदभवत्प्रजासु ।
 परीत्य लोकान्परीत्य भूतानि परीत्य सर्वाः प्रदिशो दिशश्च ।
 प्रजापतिः प्रथमजा ऋतस्यात्मनाऽऽत्मानमभिसंबभूव ।
 सदसस्पतिमद्भुतं प्रियमिन्द्रस्य काम्यम् ।
 सनि मेधामयासिषम् ।

उद्दीप्यस्व जातवेदोऽपघ्नन्निर्ऋतिं मम ॥ ४ ॥

[[10-1-5]]

पशूँश्च मह्यमावह जीवन् च दिशो दिश।
मा नो हिँसीजातवेदो गामश्चं पुरुषं जगत्।
अभिभ्रदन्न आगहि श्रिया मा परिपातय।
पुरुषस्य विद्म सहस्राक्षस्य महादेवस्य धीमहि।
तन्नो रुद्रः प्रचोदयात्।
तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि।
तन्नो रुद्रः प्रचोदयात्।
तत्पुरुषाय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि।
तन्नो दन्तिः प्रचोदयात्।
तत्पुरुषाय विद्महे चक्रतुण्डाय धीमहि ॥ ५ ॥

[[10-1-6]]

तन्नो नन्दिः प्रचोदयात्।
तत्पुरुषाय विद्महे महासेनाय धीमहि।
तन्नष्णमुखः प्रचोदयात्।
तत्पुरुषाय विद्महे सुवर्णपक्षाय धीमहि।
तन्नो गरुडः प्रचोदयात्।
वेदात्मनाय विद्महे हिरण्यगर्भाय धीमहि।
तन्नो ब्रह्म प्रचोदयात्।
नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि।
तन्नो विष्णुः प्रचोदयात्।
वज्रनखाय विद्महे तीक्ष्णदंष्ट्राय धीमहि ॥ ६ ॥

[[10-1-7]]

तन्नो नारसिंहः प्रचोदयात्।
भास्कराय विद्महे महद्युतिकराय धीमहि।
तन्नो आदित्यः प्रचोदयात्।
वश्वानराय विद्महे लालीलाय धीमहि।

तन्नो अग्निः प्रचोदयात्।
 कात्यायनाय विद्महे कन्यकुमारि धीमहि।
 तन्नो दुर्गिः प्रचोदयात्।
 सहस्रपरमा देवी शतमूला शताङ्कुरा।
 सर्वं हरतु मे पापं दूर्वा दुस्स्वप्ननाशनी।
 काण्डात्काण्डात्प्ररोहन्ती परुषःपरुषः परि ॥ ७ ॥

[[10-1-8]]

एवा नो दूर्वे प्रतनु सहस्रेण शतेन च।
 या शतेन प्रतनोषि सहस्रेण विरोहसि।
 तस्यास्ते देवीष्टके विधेम हविषा वयम्।
 अश्वक्रान्ते रथक्रान्ते विष्णुक्रान्ते वसुन्धरा।
 शिरसा धारयिष्यामि रक्षस्व मां पदेपदे।
 भूमिर्धेनुर्धरणी लोकधारिणी।
 उद्धृताऽसि वराहेण कृष्णेन शतबाहुना।
 मृत्तिके हन मे पापं यन्मया दुष्कृतं कृतम्।
 मृत्तिके ब्रह्मदत्ताऽऽसि काश्यपेनाभिमन्त्रिता।
 मृत्तिके देहि मे पुष्टिं त्वयि सर्वं प्रतिष्ठितम् ॥ ८ ॥

[[10-1-9]]

मृत्तिके प्रतिष्ठिते सर्वं तन्मे निर्णुद् मृत्तिके।
 तया हतेन पापेन गच्छामि परमां गतिम्।
 यत इन्द्र भयामहे ततो नो अभयं कृधि।
 मघवञ्छग्धि तव तन्न ऊतये विद्विषो विमृधो जहि।
 स्वस्तिदा विशस्पतिर्वृत्रहा विमृधो वशी।
 वृषेन्द्रः पुर एतु नस्वस्तिदा अभयंकरः।
 स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवास्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः।
 स्वस्ति नस्ताक्षर्यो अरिष्टनेमिस्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु।
 आपान्तमन्युस्तृपलप्रभर्मा धुनिशिशमीवाञ्छरुमा ऋजीषी।
 सोमो विश्वान्यतसा वनानि नार्वागिन्द्रं प्रतिमानानि देभुः ॥ ९ ॥

[[10-1-10]]

ब्रह्म जज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्धि सीमतस्सुरुचो वेन आवः।
स बुधिया उपमा अस्य विष्ठास्सतश्च योनिमसतश्च विवः।
स्योना पृथिवि भवा नृक्षरा निवेशनी।
यच्छा नशर्म सप्रथाः।
गन्धद्वारां दुराधर्षा नित्यपुष्टां करीषिणीम्।
ईश्वरिः सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियम्।
श्रीर्मे भजतु।
अलक्ष्मीर्मे नश्यतु।
विष्णुमुखा वै देवाश्छन्दोभिरिमाँल्लोकाननपजय्यमभ्यजयन्।
महाः इन्द्रो वज्रबाहुः षोडशी शर्म यच्छतु ॥ १० ॥

[[10-1-11]]

स्वस्ति नो मघवां करोतु हन्तु पाप्मानं योऽस्मान्द्वेष्टि।
सोमानं स्वरणं कृणुहि ब्रह्मणस्पते।
कक्षीवन्तं य औशिजम्।
शरीरं यज्ञशमलं कुसीदं तस्मिन्थसीदतु योऽस्मान्द्वेष्टि।
चरणं पवित्रं विततं पुराणं येन पूतस्तरति दुष्कृतानि।
तेन पवित्रेण शुद्धेन पूता अति पाप्मानमरातिं तरेम।
सजोषा इन्द्र सगणो मरुद्भिः सोमं पिब वृत्रहञ्छूर विद्वान्।
जहि शत्रूरुप मृधो नुदस्वाथाभयं कृणुहि विश्वतो नः।
सुमित्रा न आप ओषधयस्सन्तु दुर्मित्रास्तस्मै भूयासुर्योऽस्मान्द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मः।
आपो हि ष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन ॥ ११ ॥

[[10-1-12]]

महे रणाय चक्षसे।
यो वंशिशवतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः।
उशतीरिव मातरः।
तस्मा अरं गमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ।
आपो जनयथा च नः।

हिरण्यशृङ्गं वरुणं प्रपद्ये तीर्थं मे देहि याचितः ।
 यन्मया भुक्तमसाधूनां पापेभ्यश्च प्रतिग्रहः ।
 यन्मे मनसा वाचा कर्मणा वा दुष्कृतं कृतम् ।
 तन्न इन्द्रो वरुणो बृहस्पतिस्सविता च पुनन्तु पुनःपुनः ।
 नमोऽग्नयेऽपसुमते नम इन्द्राय नमो वरुणाय नमो वारुण्यै नमोऽद्भ्यः ॥ १२ ॥

[[10-1-13]]

यदपां क्रूरं यदमेध्यं यदशान्तं तदपगच्छतात् ।
 अत्याशनादतीपानाद्यच्च उग्रात्प्रतिग्रहात् ।
 तन्नो वरुणो राजा पाणिना ह्यवमर्शतु ।
 सौऽहमपापो विरजो निर्मुक्तो मुक्तकिल्बिषः ।
 नाकस्य पृष्ठमारुह्य गच्छेद्ब्रह्म सलोकताम् ।
 यश्चापसु वरुणस्स पुनात्वघमर्षणः ।
 इमं मे गङ्गे यमुने सरस्वति शतुद्रि स्तोमं सचता परुष्णिग्या ।
 असिक्त्रिया मरुद्वृधे वितस्तयाऽऽर्जीकीये शृणुह्या सुषोमया ।
 ऋतं च सत्यं चाभीद्धान्तपसोऽध्यजायत ।
 ततो रात्रिरजायत ततः समुद्रो अर्णवः ॥ १३ ॥

[[10-1-14]]

समुद्रादर्णवादधि संवत्सरो अजायत ।
 अहोरात्राणि विदधद्विश्वस्य मिषतो वशी ।
 सूर्याचन्द्रमसौ धाता यथापूर्वमकल्पयत् ।
 दिवं च पृथिवीं चान्तरिक्षमथो सुवः ।
 यत्पृथिव्या रजस्स्वमान्तरिक्षे विरोदसी ।
 इमांस्तदापो वरुणः पुनात्वघमर्षणः ।
 पुनन्तु वसवः पुनातु वरुणः पुनात्वघमर्षणः ।
 एष भूतस्य मध्ये भुवनस्य गोप्ता ।
 एष पुण्यकृतां लोकानेष मृत्योर्हिरण्यमयम् ।
 द्यावापृथिव्योर्हिरण्यमयं सञ्श्रितं सुवः ॥ १४ ॥

[[10-1-15]]

स नस्सुवस्सश्शिशधि।
 आर्द्रं ज्वलति ज्योतिरहमस्मि।
 ज्योतिर्ज्वलति ब्रह्माहमस्मि।
 योऽहमस्मि ब्रह्माहमस्मि।
 अहमस्मि ब्रह्माहमस्मि।
 अहमेवाहं मां जुहोमि स्वाहा।
 अकार्यकार्यवकीर्णी स्तेनो भ्रूणहा गुरुतल्पगः।
 वरुणोऽपामघमर्षणस्तस्मात्पापात्प्रमुच्यते।
 रजोभूमिस्त्व मां रोदयस्व प्रवदन्ति धीराः।
 आक्रान्थसमुद्रः प्रथमे विधर्मञ्जनयन्प्रजा भुवनस्य राजा।
 वृषा पवित्रे अधि सानो अव्ये बृहथसोमो वावृधे सुवान इन्दुः ॥ १५ ॥
 पुरस्ताद्यशो निहितं गुहासु मम चक्रतुण्डाय धीमहि तीक्ष्णदृष्ट्राय धीमहि परिं प्रतिष्ठितं
 देभुर्यच्छतु दधातनाञ्चोऽर्णवस्सुवो राजैकं च ॥ १ ॥

रुद्रो रुद्रश्च दन्तिश्च नन्दिः षण्मुख एव च।
 गरुडो ब्रह्म विष्णुश्च नारसिंहस्तथैव च।
 आदित्योऽग्निश्च दुर्गिश्च क्रमेण द्वादशाम्भसि ॥
 म म व च म सु वे ना व भा वै कात्यायनाय ॥

[[10-2-1]]

जातवेदसे सुनवाम सोममरातीयतो निदहाति वेदः।
 स नः पर्षदति दुर्गाणि विश्वा नावेव सिन्धुं दुरिताऽत्यग्निः।
 तामग्निवर्णां तर्पसा ज्वलन्तीं वैरोचनीं कर्मफलेषु जुष्टाम्।
 दुर्गा देवीं शरणमहं प्रपद्ये सुतरसि तरसे नमः।
 अग्ने त्वं पारया नव्यो अस्मान्थस्वस्तिभिरति दुर्गाणि विश्वा।
 पृथ्वी बहुला न उर्वी भवा तोकाय तनयाय शंयोः।
 विश्वानि नो दुर्गहा जातवेदस्सिन्धुं न नावा दुरिताऽतिपर्षि।
 अग्ने अत्रिवन्मनसा गृणानोऽस्माकं बोध्यविता तनूनाम्।
 पृतनाजितं सहमानमुग्रमग्निं हुवेम परमाथ्सधस्थात्।
 स नः पर्षदति दुर्गाणि विश्वा क्षामद्देवो अतिदुरिताऽत्यग्निः।

प्रत्नोषि कमीड्यो अध्वरेषु सनाच्च होता नव्यश्च सथिस।
 स्वां चाग्ने तनुवं पिप्रयस्वास्मभ्यं च सौभगमायजस्व।
 गोभिर्जुष्टमयुजो निषिक्तं तवैन्द्र विष्णोरनुसंचरेम।
 नाकस्य पृष्ठमभि संवसानो वैष्णवीं लोक इह मादयन्ताम् ॥ १६ ॥
 दुरिताऽत्यग्निश्चत्वारि च ॥ २ ॥

[[10-3-1]]

भूर्न्नमग्नये पृथिव्यै स्वाहा भुवोऽन्नं वायवेऽन्तरिक्षाय स्वाहा सुवरन्नमादित्याय दिवे स्वाहा
 भूर्भुवस्सुवरन्नं चन्द्रमसे दिग्भ्यस्स्वाहा नमो देवेभ्यस्स्वधा पितृभ्यो भूर्भुवस्सुवरन्नमो ॥ १७ ॥ ॥
 ३ ॥

[[10-4-1]]

भूर्ग्नये पृथिव्यै स्वाहा भुवो वायवेऽन्तरिक्षाय स्वाहा सुवरादित्याय दिवे स्वाहा
 भूर्भुवस्सुवश्चन्द्रमसे दिग्भ्यस्स्वाहा नमो देवेभ्यस्स्वधा पितृभ्यो भूर्भुवस्सुवरन्न ओम् ॥ १८ ॥ ॥
 ४ ॥

[[10-5-1]]

भूर्ग्नये च पृथिव्यै च महते च स्वाहा भुवो वायवे चान्तरिक्षाय च महते च स्वाहा सुवरादित्याय च
 दिवे च महते च स्वाहा भूर्भुवस्सुवश्चन्द्रमसे च नक्षत्रेभ्यश्च दिग्भ्यश्च महते च स्वाहा नमो
 देवेभ्यस्स्वधा पितृभ्यो भूर्भुवस्सुवर्महरोम् ॥ १९ ॥ ॥ ५ ॥

[[10-6-1]]

पाहि नो अग्न एनसे स्वाहा।
 पाहि नो विश्ववेदसे स्वाहा।
 यज्ञं पाहि विभावंसो स्वाहा।
 सर्वं पाहि शतक्रतो स्वाहा ॥ २० ॥ ॥ ६ ॥

[[10-7-1]]

पाहि नो अग्न एकया।
 पाह्युत द्वितीयया।
 पाह्यूर्जं तृतीयया।

पाहि गीर्भिश्चतसृभिर्वसो स्वाहा ॥ २१ ॥ ७ ॥

[[10-8-1]]

यश्छन्दसामृषभो विश्वरूपश्छन्दोभ्यश्चन्दास्याविवेश।
सताशिक्यः पुरोवाचोपनिषदिन्द्रो ज्येष्ठ इन्द्रियाय ऋषिभ्यो नमो देवेभ्यस्स्वधा पितृभ्यो
भूर्भुवस्सुवश्छन्द ओम् ॥ २२ ॥ ८ ॥

[[10-9-1]]

नमो ब्रह्मणे धारणं मे अस्त्वनिराकरणं धारयिता भूयासं कर्णयोश्श्रुतं मा च्यौद्धं ममामुष्य ओम् ॥
२३ ॥ ९ ॥

[[10-10-1]]

ऋतं तपस्सत्त्यं तपश्श्रुतं तपश्शान्तं तपो दमस्तपश्शमस्तपो दानं तपो यज्ञं तपो
भूर्भुवस्सुवर्ब्रह्मैतदुपास्यैतत्तपः ॥ २४ ॥ १० ॥

[[10-11-1]]

यथा वृक्षस्य संपुष्पितस्य दूराद्गन्धो वात्येवं पुण्यस्य
कर्मणो दूराद्गन्धो वाति यथाऽसिधारां कर्तेऽवहितामवक्रमे यद्युवे युवे हवा विह्वयिष्यामि कर्त
पतिष्यामीत्येवममृतादात्मानं जुगुप्सेत् ॥ २५ ॥ ११ ॥

[[10-12-1]]

अणोरणीयान्महतो महीयानात्मा गुहायां निहितोऽस्य जन्तोः।
तमक्रतुं पश्यति वीतशोको धातुः प्रसादान्महिमानमीशम्।
सप्त प्राणाः प्रभवन्ति तस्मात्सप्तार्चिषस्समिधस्सप्त जिह्वाः।
सप्त इमे लोका येषु चरन्ति प्राणा गुहाशयां निहितास्सप्तसप्त।
अतस्समुद्रा गिरयश्च सर्वेऽस्मात्स्यन्दन्ते सिन्धवस्सर्वरूपाः।
अतश्च विश्वा ओषधयो रसाच्च येनैष भूतस्तिष्ठत्यन्तरात्मा।
ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिर्विप्राणां महिषो मृगाणाम्।
श्येनो गृद्धाणां स्वधितिर्वनानां सोमः पवित्रमत्येति रेभन्न।
अजामेकां लोहितशुक्लकृष्णां बर्हीं प्रजां जनयन्तीं सरूपाम्।
अजो ह्येको जुषमाणोऽनुशेते जहात्येनां भुक्तभोगामजोऽन्यः ॥ २६ ॥

[[10-12-2]]

ह॒स॒शु॒चि॒ष॒द्व॒सु॒र॒न्त॒रि॒क्ष॒स॒द्धो॒ता॒ वे॒दि॒ष॒द॒ति॒थि॒र्दु॒रो॒ण॒स॒त्।
नृ॒ष॒द्व॒र॒स॒दृ॒त॒स॒द्यो॒म॒स॒द॒ब्जा॒ गो॒जा॒ ऋ॒त॒जा॒ अ॒द्रि॒जा॒ ऋ॒तं॒ बृ॒ह॒त्।
घृ॒तं॒ मि॒मि॒क्षि॒रे॒ घृ॒त॒म॒स्य॒ यो॒नि॒र्घृ॒ते॒ श्रि॒तो॒ घृ॒त॒मु॒व॒स्य॒ धा॒म॒।
अ॒नु॒ष्व॒ध॒मा॒व॒ह॒ मा॒द॒य॒स्व॒ स्वा॒हा॒कृ॒तं॒ वृ॒ष॒भ॒ व॒क्षि॒ ह॒व्य॒म्।
स॒मु॒द्रा॒दूर्मि॒र्म॒धु॒मा॒ उ॒दा॒र॒दु॒पा॒ शु॒ना॒ स॒म॒मृ॒त॒त्व॒मा॒न॒ट्।
घृ॒त॒स्य॒ ना॒म॒ गु॒ह्यं॒ यद॒स्ति॒ जि॒ह्वा॒ दे॒वा॒ना॒म॒मृ॒त॒स्य॒ ना॒भिः॒।
व॒यं॒ ना॒म॒ प्र॒ब्र॒वा॒मा॒ घृ॒ते॒ना॒स्मि॒न्य॒ज्ञे॒ धा॒र॒या॒मा॒ न॒मो॒भिः॒।
उ॒प॒ ब्र॒ह्मा॒ शृ॒ण॒व॒च्छ॒स्य॒मा॒नं॒ च॒तु॒श्शृ॒ङ्गो॒ऽव॒मी॒द्वी॒र॒ ए॒त॒त्।
च॒त्वा॒रि॒ शृ॒ङ्गा॒ त्रयो॑ अ॒स्य॒ पा॒दा॒ द्वे॒ शी॒र्षे॑ स॒प्त॒ ह॒स्ता॒सो॒ अ॒स्य॒।
त्रि॒धा॒ ब॒द्धो॒ वृ॒ष॒भो॒ रौ॒र॒वी॒ति॒ म॒हो॒ दे॒वो॒ म॒र्त्या॑ उ॒ आवि॒वेश॑ ॥ २७ ॥

[[10-12-3]]

त्रि॒धा॒ हि॒तं॒ प॒णि॒भिर्गु॒ह्य॒मा॒नं॒ ग॒वि॒ दे॒वा॒सो॑ घृ॒त॒म॒न्व॒वि॒न्द॒न्न॒।
इ॒न्द्र॒ एक॑ उ॒ सूर्य॑ एकं॒ ज॒जान॑ वे॒ना॒दे॒क॑ स्व॒ध॒या॒ नि॒ष्ट॒त॒क्षुः॒।
यो॒ दे॒वा॒नां॑ प्र॒थ॒मं॒ पु॒र॒स्ता॒द्वि॒श्वा॒धि॒यो॑ रु॒द्रो॒ म॒ह॒र्षिः॒।
हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भं॑ प॒श्य॒त॒ जा॒य॒मा॒न॑ स नो॒ दे॒व॒शु॒भ॒या॒ स्मृ॒त्या॒स्सं॒यु॒न॒क्तु॒।
य॒स्मा॒त्प॒रं॒ ना॒प॒र॒म॒स्ति॒ किं॒चि॒द्य॒स्मा॒न्ना॒णी॒यो॒ न॒ ज्या॒यो॑ऽस्ति॒ कश्चि॑त्।
वृ॒क्ष॒ इ॒व॒ स्त॒ब्धो॒ दि॒वि॒ ति॒ष्ठ॒त्ये॒क॒स्ते॒ने॒दं॒ पूर्णं॑ पु॒रु॒षे॒ण॒ स॒र्व॒म्।
न॒ क॒र्म॒णा॒ न॒ प्र॒ज॒या॒ ध॒ने॒न॒ त्या॒गे॒नै॒के॒ अ॒मृ॒त॒त्व॒मा॒न॒शुः॒।
प॒रे॒ण॒ ना॒कं॒ नि॒हि॒तं॒ गु॒हा॒यां॑ वि॒भ्रा॒ज॒दे॒त॒द्य॒त॒यो॒ वि॒श॒न्ति॒।
वे॒दा॒न्त॒वि॒ज्ञान॑सु॒नि॒श्चि॒ता॒र्था॑स्सं॒न्या॒स॒यो॒गा॒द्य॒त॒य॒शु॒द्ध॒स॒त्त्वाः॑।
ते॒ ब्र॒ह्म॒लो॒के॒ तु॒ परा॑न्त॒काले॒ परा॑मृ॒ता॒त्प॒रि॒मु॒च्य॒न्ति॒ स॒र्वे॑।
द॒हं॒ वि॒पा॒पं॒ प॒र॒मै॒श॒म॒भू॒तं॒ यत्पु॑ण॒डरी॒कं॒ पु॒र॒म॒ध्य॒सु॒स्थ॒म्।
त॒त्रा॒पि॒ द॒हं॒ ग॒ग॒नं॑ वि॒शो॒क॒स्त॒स्मि॒न्य॒द॒न्त॒स्त॒दु॒पा॒सि॒त॒व्य॒म्।
यो॒ वे॒दा॒दौ॒ स्वरः॑ प्रो॒क्तो॒ वे॒दान्ते॑ च॒ प्र॒ति॒ष्ठि॑तः।
तस्य॑ प्र॒कृ॒तिली॒न॒स्य॒ यः॒ पर॑स्स॒ महेश्वरः॑ ॥ २८ ॥
अ॒जो॑ऽन्य॒ आवि॑वेश॒ सर्वे॑ च॒त्वा॒रि॒ च॑ ॥ १२ ॥

[[10-13-1]]

सहस्रशीर्षं देवं विश्वाक्षं विश्वशंभुवम्।
 विश्वं नारायणं देवमक्षरं परमं पदम्।
 विश्वतः परमन्नित्यं विश्वं नारायणं हरिम्।
 विश्वमेवेदं पुरुषस्तद्विश्वमुपजीवति।
 पतिं विश्वस्यात्मेश्वरं शाश्वतं शिवमच्युतम्।
 नारायणं महाज्ञेयं विश्वात्मानं परायणम्।
 नारायणः परो ज्योतिरात्मा नारायणः परः।
 नारायणः परं ब्रह्मतत्त्वं नारायणः परः।
 नारायणः परो ध्याता ध्यानं नारायणः परः।
 यच्च किञ्चिज्जगत्सर्वं दृश्यते श्रूयतेऽपि वा ॥ २९ ॥

[[10-13-2]]

अन्तर्बहिश्च तत्सर्वं व्याप्य नारायणस्स्थितः।
 अनन्तमव्ययं कविं समुद्रेऽन्तं विश्वशंभुवम्।
 पद्मकोशप्रतीकाशं हृदयं चाप्यधोमुखम्।
 अधो निष्ठ्या वितस्त्यान्ते नाभ्यामुपरि तिष्ठति।
 ज्वालमालाकुलं भाती विश्वस्यायतनं महत्।
 सन्ततं सिलाभिस्तु लम्बत्याकोशसन्निभम्।
 तस्यान्ते सुषिरं सूक्ष्मं तस्मिन्सर्वं प्रतिष्ठितम्।
 तस्य मध्ये महानग्निर्विश्वार्चिर्विश्वतोमुखः।
 सोऽग्रभुग्विभजन्तिष्ठन्नाहारमजरः कविः।
 तिर्यगूर्ध्वमधश्शायी रश्मयस्तस्य सन्तता।
 सन्तापयति स्वं देहमापादतलमस्तगः।
 तस्य मध्ये वह्निशिखा अणीयोर्ध्वा व्यवस्थितः।
 नीलतोयदमध्यस्थाद्विद्युल्लेखेव भास्वरा।
 नीवारशूकवत्तन्वी पीता भास्वत्यणूपमा।
 तस्यांशिशखाया मध्ये परमात्मा व्यवस्थितः।
 स ब्रह्म स शिवस्स हरिस्सेन्द्रस्सोऽक्षरः परमस्स्वराट् ॥ ३० ॥
 अपि वा सन्तता षड् ॥ १३ ॥

[[10-14-1]]

आदित्यो वा एष एतन्मण्डलं तपति तत्र ता ऋचस्तदृचा मण्डलं स ऋचां लोकोऽथ य एष
एतस्मिन्मण्डलेऽर्चिर्दीप्यते तानि सामानि स साम्नां लोकोऽथ य एष एतस्मिन्मण्डलेऽर्चिषि
पुरुषस्तानि यजूंषि स यजुषा मण्डलं स यजुषां लोकस्सैषा त्रय्येव विद्या तपति य
एषोऽन्तरादित्ये हिरण्मयः पुरुषः ॥ ३१ ॥ ॥ १४ ॥

[[10-15-1]]

आदित्यो वै तेज ओजो बलं यशश्चक्षुश्श्रोत्रमात्मा मनो मन्युर्मनुर्मृत्युस्सत्यो मित्रो वायुराकाशः
प्राणो लोकपालः कः किं कं तथसत्यमन्नमृतौ जीवो विश्वः कतमस्स्वयंभु ब्रह्मैतदमृत एष पुरुष
एष भूतानामधिपतिर्ब्रह्मणस्सायुज्यं सलोकतामाप्नोत्येतासामेव देवतानां सायुज्यं सार्ष्टितां
समानलोकतामाप्नोति य एवं वेदैत्युपनिषत् ॥ ३२ ॥ ॥ १५ ॥

[[10-16-1]]

निधनपतये नमः ।
निधनपतान्तिकाय नमः ।
ऊर्ध्वाय नमः ।
ऊर्ध्वलिङ्गाय नमः ।
हिरण्याय नमः ।
हिरण्यलिङ्गाय नमः ।
सुवर्णाय नमः ।
सुवर्णलिङ्गाय नमः ।
दिव्याय नमः ।
दिव्यलिङ्गाय नमः ॥ ३३ ॥

[[10-16-2]]

भवाय नमः ।
भवल्लिङ्गाय नमः ।
शर्वाय नमः ।
शर्वलिङ्गाय नमः ।
शिवाय नमः ।
शिवलिङ्गाय नमः ।

ज्वलाय नमः।

ज्वललिङ्गाय नमः।

आत्माय नमः।

आत्मलिङ्गाय नमः।

परमाय नमः।

परमलिङ्गाय नमः।

एतत्सोमस्य सूर्यस्य सर्वलिङ्गं स्थापयति पाणिमन्त्रं पवित्रम् ॥ ३४ ॥ ॥ १६ ॥

[[10-17-1]]

सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो नमः।

भवेभवे नार्तिभवे भवस्व माम्।

भवोद्भवाय नमः ॥ ३५ ॥ ॥ १७ ॥

[[10-18-1]]

वामदेवाय नमो ज्येष्ठाय नमश्श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालाय नमः कलविकरणाय नमो
बलविकरणाय नमो बलाय नमो बलप्रमथनाय नमस्सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय नमः ॥

३६ ॥ ॥ १८ ॥

[[10-19-1]]

अघोरैभ्योऽथ घोरैभ्यो घोरघोरतरेभ्यः।

सर्वैभ्यस्सर्व शर्वैभ्यो नमस्ते अस्तु रुद्ररूपेभ्यः ॥ ३७ ॥ ॥ १९ ॥

[[10-20-1]]

तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि।

तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ॥ ३८ ॥ ॥ २० ॥

[[10-21-1]]

ईशानस्सर्वविद्यानामीश्वरस्सर्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोऽधिपतिर्ब्रह्मा शिवो मे अस्तु

सदाशिवोम् ॥ ३९ ॥ ॥ २१ ॥

[[10-22-1]]

नमो हिरण्यबाहवे हिरण्यवर्णाय हिरण्यरूपाय हिरण्यपतयेऽम्बिकापतये उमापतये पशुपतये

नमो नमः ॥ ४० ॥ ॥ २२ ॥

[[10-23-1]]

ऋतं सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलम्।

ऊर्ध्वरेतं विरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमः ॥ ४१ ॥ ॥ २३ ॥

[[10-24-1]]

सर्वो वै रुद्रस्तस्मै रुद्राय नमो अस्तु।

पुरुषो वै रुद्रस्सन्महो नमोनमः।

विश्वं भूतं भुवनं चित्रं बहुधा जातं जायमानं च यत्।

सर्वो ह्येष रुद्रस्तस्मै रुद्राय नमो अस्तु ॥ ४२ ॥ ॥ २४ ॥

[[10-25-1]]

कद्रुद्राय प्रचेतसे मीढुष्टमाय तव्यसे।

वोचेम शंतमं हृदे।

सर्वो ह्येष रुद्रस्तस्मै रुद्राय नमो अस्तु ॥ ४३ ॥ ॥ २५ ॥

[[10-26-1]]

यस्य वैकङ्कत्यग्निहोत्रहवणी भवति प्रत्येवास्याहुतयस्तिष्ठन्त्यथो प्रतिष्ठित्यै ॥ ४४ ॥ ॥ २६ ॥

[[10-27-1]]

कृणुष्व पाज इति पञ्च ॥ ४५ ॥ ॥ २७ ॥

[[10-28-1]]

अदितिर्देवा गन्धर्वा मनुष्याः पितरोऽसुरास्तेषां सर्वभूतानां माता मेदिनी महता मही सावित्री

गायत्री जगत्युर्वी पृथ्वी बहुला विश्वा भूता कतमा काया सा सत्येत्यमृतेति वसिष्ठः ॥ ४६ ॥ ॥

२८ ॥

[[10-29-1]]

आपो वा इदं सर्वं विश्वा भूतान्यापः प्राणा वा आपः पशव आपोऽन्नमापोऽमृतमापः सम्राडापो

विराडापः स्वराडापश्छन्दास्यापो ज्योतीष्यापो यजूष्यापः सत्यमापः सर्वा देवता आपो

भूर्भुवः सुवराप ओम् ॥ ४७ ॥ ॥ २९ ॥

[[10-30-1]]

आपः पुनन्तु पृथिवीं पृथिवी पूता पुनातु माम्।
पुनन्तु ब्रह्मणस्पतिर्ब्रह्म पूता पुनातु माम्॥
यदुच्छिष्टमभोज्यं यद्वा दुश्चरितं मम।
सर्वं पुनन्तु मामापोऽसतां च प्रतिग्रहं स्वाहा ॥ ४८ ॥ ॥ ३० ॥

[[10-31-1]]

अग्निश्च मा मन्युश्च मन्युपतयश्च मन्युकृतेभ्यः।
पापेभ्यो रक्षन्ताम्।
यद्वा पापमकार्षम्।
मनसा वाचा हस्ताभ्याम्।
पद्भ्यामुदरेण शिश्रा।
अहस्तदवलुम्पतु।
यत्किञ्च दुरितं मयि।
इदमहं माममृतयोनौ।
सत्ये ज्योतिषि जुहोमि स्वाहा ॥ ४९ ॥ ॥ ३१ ॥

[[10-32-1]]

सूर्यश्च मा मन्युश्च मन्युपतयश्च मन्युकृतेभ्यः।
पापेभ्यो रक्षन्ताम्।
यद्वात्रिया पापमकार्षम्।
मनसा वाचा हस्ताभ्याम्।
पद्भ्यामुदरेण शिश्रा।
रात्रिस्तदवलुम्पतु।
यत्किञ्च दुरितं मयि।
इदमहं माममृतयोनौ।
सूर्ये ज्योतिषि जुहोमि स्वाहा ॥ ५० ॥ ॥ ३२ ॥

[[10-33-1]]

ओमित्येकाक्षरं ब्रह्म।

अग्निर्देवता ब्रह्म इत्यार्षम्।
गायत्रं छन्दं परमात्मं सरूपम्।
सायुज्यं विनियोगम् ॥ ५१ ॥ ॥ ३३ ॥

[[10-34-1]]

आयातु वरदा देवी अक्षरं ब्रह्म समित्तम्।
गायत्रीं छन्दसां मातेदं ब्रह्म जुषस्व मे।
यदह्नात्कुरुते पापं तदह्नात्प्रतिमुच्यते।
यद्रात्रियात्कुरुते पापं तद्रात्रियात्प्रतिमुच्यते।
सर्ववर्णे महादेवि सन्ध्याविद्ये सरस्वति ॥ ५२ ॥ ॥ ३४ ॥

[[10-35-1]]

ओजोऽसि सहोऽसि बलमसि भ्राजोऽसि देवानां धामनामाऽसि विश्वमसि विश्वायुस्सर्वमसि
सर्वायुरभिभूरो गायत्रीमावाहयामि सवित्रीमावाहयामि सरस्वतीमावाहयामि छन्दर्षीनावाहयामि
श्रियमावाहयामि गायत्रिया गायत्रीच्छन्दो विश्वामित्र ऋषिस्सविता देवताऽग्निर्मुखं ब्रह्मा शिरो
विष्णुर्हृदयं रुद्रश्शिखा पृथिवी योनिः प्राणापानव्यानोदानसमाना सप्राणा श्वेतवर्णा
सांख्यायनसगोत्रा गायत्री चतुर्विंशत्यक्षरा त्रिपदा षटकुक्षिः पञ्चशीर्षोपनयने विनियोगः।
ओं भूः।
ओं भुवः।
ओ३ सुवः।
ओं महः।
ओं जनः।
ओं तपः ॥
ओ३ सत्यम्।
ओं तथ्सवितुर्वरण्यं भर्गो देवस्य धीमहि।
धियो यो नः प्रचोदयात्।
ओमापो ज्योती रसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवस्सुवरोम् ॥ ५३ ॥ ॥ ३५ ॥

[[10-36-1]]

उत्तमे शिखरे जाते भूम्यां पर्वतमूर्धनि।
ब्राह्मणैर्भ्योऽभ्यनुज्ञाता गच्छ देवि यथासुखम्।

स्तुतो मया वरदा वैदमाता प्रचोदयन्ती पवने द्विजाता।

आयुः पृथिव्यां द्रविणं ब्रह्मवर्चसं मह्यं दत्त्वा प्रजातुं ब्रह्मलोकम् ॥ ५४ ॥ ॥ ३६ ॥

[[10-37-1]]

घृणिस्सूर्य आदित्यो न प्रभा वात्यक्षरम्।

मधु क्षरन्ति तद्रसम्।

सत्यं वै तद्रसमापो ज्योती रसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवस्सुवरोम् ॥ ५५ ॥ ॥ ३७ ॥

[[10-38-1]]

ब्रह्ममेतु माम्।

मधुमेतु माम्।

ब्रह्ममेव मधुमेतु माम्।

यास्ते सोम प्रजा वृथसोऽभि सो अहम्।

दुष्प्वप्रहन्दुरुष्पह।

यास्ते सोम प्राणाश्स्ताञ्जुहोमि।

त्रिसुपर्णमयाचितं ब्राह्मणाय दद्यात्।

ब्रह्महत्यां वा एते घ्नन्ति।

ये ब्राह्मणास्त्रिसुपर्णं पठन्ति।

ते सोमं प्राप्नुवन्ति।

आसहस्रात्पङ्क्तिं पुनन्ति।

ओम् ॥ ५६ ॥ ॥ ३८ ॥

[[10-39-1]]

ब्रह्म मेधया।

मधु मेधया।

ब्रह्ममेव मधु मेधया।

अद्या नो देव सवितः प्रजावत्सावीस्सौभगम्।

परा दुष्प्वप्रियं सुव।

विश्वानि देव सवितर्दुरितानि परासुव।

यद्द्रुं तन्म आसुव।

मधु वाता ऋतायते मधु क्षरन्ति सिन्धवः।

माध्वीर्नस्सन्त्वोषधीः।
 मधु नक्तमुतोषसि मधुमत्पार्थिवं रजः।
 मधु द्यौरस्तु नः पिता।
 मधु मान्नो वनस्पतिर्मधुमा अस्तु सूर्यः।
 माध्वीर्गावो भवन्तु नः।
 य इमं त्रिसुपर्णमयाचितं ब्राह्मणाय दद्यात्।
 भ्रूणहत्यां वा एते घ्नन्ति।
 ये ब्राह्मणास्त्रिसुपर्णं पठन्ति।
 ते सोमं प्राप्नुवन्ति।
 आसहस्रात्पङ्क्तिं पुनन्ति।
 ओम् ॥ ५७ ॥ ॥ ३९ ॥

[[10-40-1]]

ब्रह्म मेधवा।
 मधु मेधवा।
 ब्रह्ममेव मधु मेधवा।
 ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिर्विप्राणां महिषो मृगाणाम्।
 श्येनो गृद्धाणां स्वधितिर्वनानां सोमः पवित्रमत्येति रेभन्न।
 हंसश्शुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्धोता वेदिषदतिथिर्दुरोणसत्।
 नृषद्वरसदृत्सद्योमसदब्जा गोजा ऋतजा अद्रिजा ऋतं बृहत्।
 ऋचे त्वा रुचे त्वा समित्स्त्रवन्ति सरितो न धेनाः।
 अन्तर्हृदा मनसा पूयमानाः।
 घृतस्य धारा अभिचाकशीमि।
 हिरण्ययो वेतसो मद्य आसाम्।
 तस्मिन्धसुपर्णो मधुकृत्कुलायी भजन्नास्ते मधु देवताभ्यः।
 तस्यासते हरयस्सप्त तीरै स्वधां दुहाना अमृतस्य धाराम्।
 य इदं त्रिसुपर्णमयाचितं ब्राह्मणाय दद्यात्।
 वीरहत्यां वा एते घ्नन्ति।
 ये ब्राह्मणास्त्रिसुपर्णं पठन्ति।
 ते सोमं प्राप्नुवन्ति।

आसहस्रात्पङ्क्तिं पुनन्ति।
ओम् ॥ ५८ ॥ ॥ ४० ॥

[[10-41-1]]

मेधा देवी जुषमाणा न आगाद्विश्वाची भद्रा सुमनस्यमाना।
त्वया जुष्टा नुदमाणा दुरुक्तान्वृहद्वदेम विदथे सुवीराः।
त्वया जुष्ट ऋषिर्भवति देवि त्वया ब्रह्मा गतश्रीरुत त्वया।
त्वया जुष्टश्चित्रं विन्दते वसु सा नो जुषस्व द्रविणो न मेधे ॥ ५९ ॥ ॥ ४१ ॥

[[10-42-1]]

मेधां म इन्द्रो ददातु मेधां देवी सरस्वती।
मेधां मे अश्विनावुभावाधत्तां पुष्करस्रजा।
अप्सरासु च या मेधा गन्धर्वेषु च यन्मनः।
दैवी मेधा सरस्वती स मा मेधा सुरभिर्जुषतां स्वाहा ॥ ६० ॥ ॥ ४२ ॥

[[10-43-1]]

आ मा मेधा सुरभिर्विश्वरूपा हिरण्यवर्णा जगती जगम्या।
ऊर्जस्वती पर्यसा पिन्वमाना सा मा मेधा सुप्रतीका जुषन्ताम् ॥ ६१ ॥ ॥ ४३ ॥

[[10-44-1]]

मयि मेधां मयि प्रजां मय्यग्निस्तेजो दधातु मयि मेधां मयि प्रजां मयीन्द्र इन्द्रियं दधातु मयि मेधां
मयि प्रजां मयि सूर्यो भ्राजो दधातु ॥ ६२ ॥ ॥ ४४ ॥

[[10-45-1]]

अपैतु मृत्युरमृतं न आगन्वैवस्वतो नो अभयं कृणोतु।
पर्णं वनस्पतैरिवाभि नश्शीयतां रयिस्सचतां नश्शचीपतिः ॥ ६३ ॥ ॥ ४५ ॥

[[10-46-1]]

परं मृत्यो अनु परेहि पन्थां यस्ते स्व इतरो देवयानात्।
चक्षुष्मते शृण्वते तै ब्रवीमि मा नः प्रजां रीरिषो मोत वीरान् ॥ ६४ ॥ ॥ ४६ ॥

[[10-47-1]]

वातं प्राणं मनसाऽन्वारभामहे प्रजापतिं यो भुवनस्य गोपाः।
स नो मृत्योस्त्रायतां पात्वहसो ज्योग्जीवा जरामशीमहि ॥ ६५ ॥ ॥ ४७ ॥

[[10-48-1]]

अमुत्रभूयादद्य यद्यमस्य बृहस्पते अभिशस्तेरमुञ्चः।
प्रत्यौहतामश्विना मृत्युमस्मद्देवानामग्ने भिषजा शचीभिः ॥ ६६ ॥ ॥ ४८ ॥

[[10-49-1]]

हरिः हरन्तमनुयन्ति देवा विश्वस्येशानं वृषभं मतीनाम्।
ब्रह्म सरूपमनु मेदमागादयनं मा विवधीर्विक्रमस्व ॥ ६७ ॥ ॥ ४९ ॥

[[10-50-1]]

शल्लैरग्निमिन्धान उभौ लोकौ सनेमहम्।
उभयौलोकयोर्त्रह्वाऽति मृत्युं तराम्यहम् ॥ ६८ ॥ ॥ ५० ॥

[[10-51-1]]

मा छिदो मृत्यो मा वधीर्मा मे बलं विवृहो मा प्रमौषीः।
प्रजां मा मे रीरिष आयुरुग्र नृचक्षसं त्वा हविषा विधेम ॥ ६९ ॥ ॥ ५१ ॥

[[10-52-1]]

मा नो महान्तमुत मा नो अर्भकं मा न उक्षन्तमुत मा न उक्षितम्।
मा नो वधीः पितरं मोत मातरं प्रिया मा नस्तनुवो रुद्र रीरिषः ॥ ७० ॥ ॥ ५२ ॥

[[10-53-1]]

मा नस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः।
वीरान्मा नो रुद्र भामितो वधीर्हविष्मन्तो नमसा विधेम ते ॥ ७१ ॥ ॥ ५३ ॥

[[10-54-1]]

प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परि ता बभूव।
यत्कामस्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वयः स्याम पतयो रयीणाम् ॥ ७२ ॥ ॥ ५४ ॥

[[10-55-1]]

स्वस्तिदा विशस्पतिर्वृत्रहा विमृधौ वशी।

वृषेन्द्रः पुर एतु नस्स्वस्तिदा अभयंकरः ॥ ७३ ॥ ॥ ५५ ॥

[[10-56-1]]

त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम्।

उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् ॥ ७४ ॥ ॥ ५६ ॥

[[10-57-1]]

ये ते सहस्रमयुतं पाशा मृत्यो मर्त्याय हन्तवे।

तान्यज्ञस्य मायया सर्वानवयजामहे ॥ ७५ ॥ ॥ ५७ ॥

[[10-58-1]]

मृत्यवे स्वाहा मृत्यवे स्वाहा ॥ ७६ ॥ ॥ ५८ ॥

[[10-59-1]]

देवकृतस्यैनसोऽवयजनमसि स्वाहा।

मनुष्यकृतस्यैनसोऽवयजनमसि स्वाहा।

पितृकृतस्यैनसोऽवयजनमसि स्वाहा।

आत्मकृतस्यैनसोऽवयजनमसि स्वाहा।

अन्यकृतस्यैनसोऽवयजनमसि स्वाहा।

अस्मत्कृतस्यैनसोऽवयजनमसि स्वाहा।

यद्वा च नक्तं चैनश्चकृम तस्यावयजनमसि स्वाहा।

यथस्वपन्तश्च जाग्रतश्चैनश्चकृम तस्यावयजनमसि स्वाहा।

यथसुषुप्तश्च जाग्रतश्चैनश्चकृम तस्यावयजनमसि स्वाहा।

यद्विद्वांसश्चाविद्वांसश्चैनश्चकृम तस्यावयजनमसि स्वाहा।

एनस एनसोऽवयजनमसि स्वाहा ॥ ७७ ॥ ॥ ५९ ॥

[[10-60-1]]

यद्वौ देवाश्चकृम जिह्या गुरु मनसो वा प्रयुती देवहेडनम्।

अरा वायो नो अभि दुच्छुनायते तस्मिन्तदेनो वसवो निधेतन स्वाहा ॥ ७८ ॥ ॥ ६० ॥

[[10-61-1]]

कामोऽकार्षीन्नमो नमः।

कामोऽकार्षीत्कामः करोति नाहं करोमि कामः कर्ता नाहं कर्ता कामः कारयिता नाहं कारयिता
एष ते काम कामाय स्वाहा ॥ ७९ ॥ ॥ ६१ ॥

[[10-62-1]]

मन्युरकार्षीन्नमो नमः।

मन्युरकार्षीन्मन्युः करोति नाहं करोमि मन्युः कर्ता नाहं कर्ता मन्युः कारयिता नाहं कारयिता एष
ते मन्यो मन्यवे स्वाहा ॥ ८० ॥ ॥ ६२ ॥

[[10-63-1]]

तिलाञ्जुहोमि सरसां सपिष्टान्गन्धार मम चित्ते रमन्तु स्वाहा ॥

गावो हिरण्यं धनमन्नपानं सर्वेषां श्रियै स्वाहा ॥

श्रियं च लक्ष्मीं च पुष्टिं च कीर्तिं चाऽऽनृण्यताम्।

ब्रह्मण्यं बहुपुत्रताम्।

श्रद्धामेधे प्रजास्संददातु स्वाहा ॥ ८१ ॥ ॥ ६३ ॥

[[10-64-1]]

तिलाः कृष्णास्तिलाश्चेतास्तिलास्सौम्या वंशानुगाः।

तिलाः पुनन्तु मे पापं यत्किञ्चिद्दुरितं मयि स्वाहा ॥

चोरस्यान्नं नवश्राद्धं ब्रह्महा गुरुतल्पगः।

गोस्तेयं सुरापानं भ्रूणहत्या तिला शान्तिं शमयन्तु स्वाहा ॥

श्रीश्च लक्ष्मीश्च पुष्टीश्च कीर्तिं चाऽऽनृण्यताम्।

ब्रह्मण्यं बहुपुत्रताम्।

श्रद्धामेधे प्रज्ञा तु जातवेदस्संददातु स्वाहा ॥ ८२ ॥ ॥ ६४ ॥

[[10-65-1]]

प्राणापानव्यानोदानसमाना मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासुः स्वाहा।

वाङ्मनश्चक्षुश्श्रोत्रजिह्वाघ्राणरेतो बुद्ध्याकूतिस्संकल्प्या मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा

भूयासुः स्वाहा।

त्वक्कर्ममांसरुधिरमेदोमज्जास्त्रायवोऽस्थीनि मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासुः

स्वाहा।

शिरःपाणिपादपार्श्वपृष्ठोरूदरजङ्घशिश्नोपस्थपायवो मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासुः स्वाहा।

उत्तिष्ठ पुरुष हरित पिङ्गल लोहिताक्षि देहि देहि ददापयिता मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासुः स्वाहा ॥ ८३ ॥ ॥ ६५ ॥

[[10-66-1]]

पृथिव्यप्तेजो वायुराकाशा मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासुः स्वाहा।

शब्दस्पर्शरूपरसगन्धा मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासुः स्वाहा।

मनोवाक्कायकर्माणि मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासुः स्वाहा।

अव्यक्तभावैरहंकारैर्ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासुः स्वाहा।

आत्मा मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासुः स्वाहा।

अन्तरात्मा मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासुः स्वाहा।

परमात्मा मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासुः स्वाहा।

क्षुधे स्वाहा।

क्षुत्पिपासाय स्वाहा।

विविद्ध्यै स्वाहा।

ऋग्विधानाय स्वाहा।

कषौत्काय स्वाहा।

क्षुत्पिपासामलं ज्येष्ठामलक्ष्मीर्नाशयाम्यहम्।

अभूतिमसमृद्धिं च सर्वान्निर्णुद मे पाप्मानं स्वाहा।

अन्नमयप्राणमयमनोमयविज्ञानमयमानन्दमयमात्मा मे

शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासुः स्वाहा ॥ ८४ ॥ ॥ ६६ ॥

[[10-67-1]]

अग्नये स्वाहा।

विश्वेभ्यो देवेभ्यस्स्वाहा।

ध्रुवाय भूमाय स्वाहा।

ध्रुवक्षितये स्वाहा।

अच्युतक्षितये स्वाहा।

अग्नये स्विष्टकृते स्वाहा।

धर्माय॑ स्वाहा॑।
अधर्माय॑ स्वाहा॑।
अ॒द्भ्यस्स्वाहा॑।
ओष॑धि॒वन॒स्पति॒भ्यः॒ स्वाहा॑ ॥ ८५ ॥

[[10-67-2]]

र॒क्षो॒दे॒व॒जने॒भ्यस्स्वाहा॑।
गृ॒ह्या॑भ्यस्स्वाहा॑।
अ॒व॒साने॑भ्यस्स्वाहा॑।
अ॒व॒सान॑पतिभ्यस्स्वाहा॑।
सर्व॑भूतेभ्यस्स्वाहा॑।
कामा॑य॒ स्वाहा॑।
अ॒न्तरि॑क्षाय॒ स्वाहा॑।
यदे॒जति॑ जगति॒ यच्च॑ चेष्टति॒ नाम्नो॑ भा॒गोऽयं॑ नाम्ने॒ स्वाहा॑।
पृथि॒व्यै॑ स्वाहा॑।
अ॒न्तरि॑क्षाय॒ स्वाहा॑ ॥ ८६ ॥

[[10-67-3]]

दि॒वे॒ स्वाहा॑।
सूर्या॑य॒ स्वाहा॑।
च॒न्द्रम॑से॒ स्वाहा॑।
नक्ष॑त्रेभ्यस्स्वाहा॑।
इन्द्रा॑य॒ स्वाहा॑।
बृह॑स्पतये॒ स्वाहा॑।
प्रजा॑पतये॒ स्वाहा॑।
ब्रह्म॑णे॒ स्वाहा॑।
स्व॒धा पि॒तृभ्य॑स्स्वाहा॑।
नमो॑ रु॒द्राय॑ पशुपतये॒ स्वाहा॑ ॥ ८७ ॥

[[10-67-4]]

दे॒वेभ्य॑स्स्वाहा॑।

पितृभ्यस्स्वधाऽस्तु।

भूतेभ्यो नमः।

मनुष्यैभ्यो हन्ता।

प्रजापतये स्वाहा।

परमेष्ठिने स्वाहा।

यथा कूपशशतधारस्सहस्रधारो अक्षितः।

एवा मे अस्तु धान्यं सहस्रधारमक्षितम्।

धनधान्यै स्वाहा।

ये भूताः प्रचरन्ति दिवानक्तं बलिमिच्छन्तो वितुदस्य प्रेष्याः।

तेभ्यो बलिं पुष्टिकामो हरामि मयि पुष्टिं पुष्टिपतिर्दधातु स्वाहा ॥ ८८ ॥

ओषधिवनस्पतिभ्यस्स्वाहाऽन्तरिक्षाय स्वाहा नमो रुद्राय पशुपतये स्वाहा वितुदस्य प्रेष्या एकं च ॥ ६७ ॥

[[10-68-1]]

ओं तद्ब्रह्म।

ओं तद्वायुः।

ओं तदात्मा।

ओं तथसत्यम्।

ओं तथसर्वम्।

ओं तत्पुरोर्नमः।

अन्तश्चरति भूतेषु गुहायां विश्वमूर्तिषु।

त्वं यज्ञस्त्वं वषट्कारस्त्वमिन्द्रस्त्वं रुद्रस्त्वं विष्णुस्त्वं ब्रह्म त्वं प्रजापतिः।

त्वं तदाप आपो ज्योती रसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवस्सुवरोम् ॥ ८९ ॥ ॥ ६८ ॥

[[10-69-1]]

श्रद्धायां प्राणे निविष्टोऽमृतं जुहोमि।

श्रद्धायामपाने निविष्टोऽमृतं जुहोमि।

श्रद्धायां व्याने निविष्टोऽमृतं जुहोमि।

श्रद्धायामुदाने निविष्टोऽमृतं जुहोमि।

श्रद्धायां समाने निविष्टोऽमृतं जुहोमि।

ब्रह्मणि म आत्माऽमृतत्वाय ।
 अमृतोपस्तरणमसि ।
 श्रद्धायां प्राणे निविष्टोऽमृतं जुहोमि ।
 शिवो मा विशाप्रदाहाय ।
 प्राणाय स्वाहा ।
 श्रद्धायांमपाने निविष्टोऽमृतं जुहोमि ।
 शिवो मा विशाप्रदाहाय ।
 अपानाय स्वाहा ।
 श्रद्धायां व्याने निविष्टोऽमृतं जुहोमि ।
 शिवो मा विशाप्रदाहाय ।
 व्यानाय स्वाहा ।
 श्रद्धायांमुदाने निविष्टोऽमृतं जुहोमि ।
 शिवो मा विशाप्रदाहाय ।
 उदानाय स्वाहा ।
 श्रद्धायां समाने निविष्टोऽमृतं जुहोमि ।
 शिवो मा विशाप्रदाहाय ।
 समानाय स्वाहा ।
 ब्रह्मणि म आत्माऽमृतत्वाय ।
 अमृतापिधानमसि ॥ ९० ॥ ॥ ६९ ॥

[[10-70-1]]

श्रद्धायां प्राणे निविश्यामृतं हुतम् ।
 प्राणमन्त्रेनाप्यायस्व ।
 श्रद्धायांमपाने निविश्यामृतं हुतम् ।
 अपानमन्त्रेनाप्यायस्व ।
 श्रद्धायां व्याने निविश्यामृतं हुतम् ।
 व्यानमन्त्रेनाप्यायस्व ।
 श्रद्धायांमुदाने निविश्यामृतं हुतम् ।
 उदानमन्त्रेनाप्यायस्व ।
 श्रद्धायां समाने निविश्यामृतं हुतम् ।

स॒मा॒न॒म॒न्ने॒ना॒प्या॒य॒स्व ॥ ९१ ॥ ॥ ७० ॥

[[10-71-1]]

अ॒ङ्गु॒ष्ठ॒मा॒त्रः॑ पु॒रु॒षोऽङ्गु॒ष्ठं च॑ स॒मा॒श्रि॒तः॑ ।

ई॒श॒स्स॒र्व॒स्य॑ ज॒गतः॑ प्र॒भुः प्री॑णाति॒ विश्व॒भुक् ॥ ९२ ॥ ॥ ७१ ॥

[[10-72-1]]

वा॒ङ्म॒ आ॒स॒न्न॑ ।

न॒सोः प्रा॒णः ।

अ॒क्ष्योश्चक्षुः॑ ।

कर्ण॑योश्श्रोत्र॑म् ।

बा॒हु॒वो॒र्बल॑म् ।

ऊ॒रु॒वो॒रोजः॑ ।

अ॒रि॒ष्टा विश्वा॒न्य॒ङ्गानि॑ त॒नूः ।

त॒नु॒वा॒ मे स॒ह न॑म॒स्ते अ॒स्तु मा॒ मा॒ हि॒सीः ॥ ९३ ॥ ॥ ७२ ॥

[[10-73-1]]

व॒य॒स्सु॒पर्णा॑ उ॒प॒से॒दुरि॒न्द्रं प्रि॒यमे॒धा ऋ॒षयो॑ ना॒ध॒मा॒नाः ।

अ॒प॒ ध्वा॒न्त॒मूर्ण॑हि॒ पृ॒द्धिं चक्षु॑र्मु॒ग्ध्य॒स्मान्नि॒धये॑ऽव॒ ब॒द्धान् ॥ ९४ ॥ ॥ ७३ ॥

[[10-74-1]]

प्रा॒णा॒नां ग्र॒न्थि॒रसि॑ रु॒द्रो मा॑ वि॒शा॒न्त॒कः ।

ते॒ना॒न्ने॒ना॒प्या॒य॒स्व ॥ ९५ ॥ ॥ ७४ ॥

[[10-75-1]]

न॒मो रु॒द्राय॑ वि॒ष्ण॒वे मृ॒त्यु॒र्मे पा॒हि ॥ ९६ ॥ ॥ ७५ ॥

[[10-76-1]]

त्व॒म॒ग्ने द्यु॒भि॒स्त्व॒मा॒शु॒शु॒क्षणि॑स्त्व॒म॒द्भ्य॒स्त्व॒म॒श्म॒न॒स्परि॑ ।

त्वं व॒नै॒भ्य॒स्त्व॒मो॒ष॒धी॒भ्य॒स्त्वं नृ॒णां नृ॒पते॑ जा॒यसे॒ शु॒चिः ॥ ९७ ॥ ॥ ७६ ॥

[[10-77-1]]

शिवेन मे सन्तिष्ठस्व स्योनेन मे सन्तिष्ठस्व सुभूतेन मे सन्तिष्ठस्व ब्रह्मवर्चसेन मे सन्तिष्ठस्व
यज्ञस्यर्द्धिमनु सन्तिष्ठस्वोप ते यज्ञ नम उप ते नम उप ते नमः ॥ ९८ ॥ ॥ ७७ ॥

[[10-78-1]]

सत्यं परं परं सत्यं सत्येन न सुवर्गाल्लोकाच्च्यवन्ते कदाचन सतां हि सत्यं तस्मात्सत्ये रमन्ते
तप इति तपो नानशनात्परं यद्धि परं तपस्तदुर्धर्षं तदुराधर्षं तस्मात्तपसि रमन्ते दम इति नियतं
ब्रह्मचारिणस्तस्माद्दमे रमन्ते शम इत्यरण्ये मुनयस्तस्माच्छमे रमन्ते दानमिति सर्वाणि भूतानि
प्रशंसन्ति दानान्नातिदुश्चरं तस्माद्दाने रमन्ते धर्म इति धर्मेण सर्वमिदं परिगृहीतं धर्मान्नातिदुष्करं
तस्माद्धर्मे रमन्ते प्रजन इति भूयांसस्तस्माद्भूयिष्ठाः प्रजायन्ते तस्माद्भूयिष्ठाः प्रजनने रमन्तेऽग्नय
इत्याह तस्माद्ग्नय आधातव्याः अग्निहोत्रमित्याह तस्माद्ग्नहोत्रे रमन्ते यज्ञ इति यज्ञो हि
देवास्तस्माद्यज्ञे रमन्ते मानसमिति विद्वांसस्तस्माद्विद्वांस एव मानसे रमन्ते न्यास इति ब्रह्मा
ब्रह्मा हि परः परौ हि ब्रह्मा तानि वा एतान्यवराणि परांसि न्यास एवात्यरेचयद्य एवं
वेदैत्युपनिषत् ॥ ९९ ॥ ॥ ७८ ॥

[[10-79-1]]

प्राजापत्यो हारुणिस्सुपर्णेयः प्रजापतिं पितरमुपससार किं भगवन्तः परमं वदन्तीति तस्मै प्रोवाच
सत्येन वायुरावाति सत्येनादित्यो रोचते दिवि सत्यं वाचः प्रतिष्ठा सत्ये सर्वं प्रतिष्ठितं तस्मात्सत्यं
परमं वदन्ति तपसा देवा देवतामग्र आयन्तपसर्षयस्सुवरन्वविन्दन्तपसा
सपत्नान्प्रणुदामारातीस्तपसि सर्वं प्रतिष्ठितं तस्मात्तपः परमं वदन्ति दमेन दान्ताः
किल्बिषमवधून्वन्ति दमेन ब्रह्मचारिणस्सुवरगच्छन्दमौ भूतानां दुराधर्षं दमे सर्वं प्रतिष्ठितं
तस्माद्दमः परमं वदन्ति शमेन शान्ताशिशवमाचरन्ति शमेन नाकं मुनयोऽन्वविन्दुञ्छमौ
भूतानां दुराधर्षञ्छमे सर्वं प्रतिष्ठितं तस्माच्छमः परमं वदन्ति दानं यज्ञानां वरूथं दक्षिणा लोके
दातारं सर्वभूतान्युपजीवन्ति दानेनारातीरपानुदन्त दानेन द्विषन्तो मित्रा भवन्ति दाने सर्वं
प्रतिष्ठितं तस्माद्दानं परमं वदन्ति धर्मो विश्वस्य जगतः प्रतिष्ठा लोके धर्मिष्ठं प्रजा उपसर्पन्ति धर्मेण
पापमपनुदति धर्मे सर्वं प्रतिष्ठितं तस्माद्धर्मं परमं वदन्ति प्रजननं वै प्रतिष्ठा लोके साधु
प्रजायास्तन्तुं तन्वानः पितृणामनृणो भवति तदैव तस्या अनृणं तस्मात्प्रजननं परमं वदन्त्यग्नयो
वै त्रयीं विद्या देवयानः पन्थां गार्हपत्य ऋक्पृथिवी रथन्तरमन्वाहार्यपचनं यजुरन्तरिक्षं
वामदेव्यमाहवनीयस्सामं सुवर्गो लोको बृहत्तस्माद्ग्रीन्परमं वदन्त्यग्निहोत्रं सायं प्रातर्गृहाणां
निष्कृतिस्स्वष्टं सुहुतं यज्ञक्रतूनां प्रायणं सुवर्गस्य लोकस्य ज्योतिस्तस्माद्ग्नहोत्रं परमं वदन्ति
यज्ञ इति यज्ञेन हि देवा दिवं गता यज्ञेनासुरानपानुदन्त यज्ञेन द्विषन्तो मित्रा भवन्ति यज्ञे सर्वं

प्रतिष्ठितं तस्माद्यज्ञं परमं वदन्ति मानसं वै प्राजापत्यं पवित्रं मानसेन मनसा साधु पश्यति मानसा
 ऋषयः प्रजा असृजन्त मानसे सर्वं प्रतिष्ठितं तस्मान्मानसं परमं वदन्ति न्यास इत्याहुर्मनीषिणो
 ब्रह्माणं ब्रह्मा विश्वः कतमस्स्वयंभुः प्रजापतिस्संवत्सर इति संवत्सरोऽसावादित्यो य एष आदित्ये
 पुरुषस्स परमेष्ठी ब्रह्मात्मा याभिरादित्यस्तपति रश्मिभिस्ताभिः पर्जन्यो वर्षति
 पर्जन्येनौषधिवनस्पतयः प्रजायन्त ओषधिवनस्पतिभिरन्नं भवत्यन्नैः प्राणाः प्राणैर्बलं बलेन
 तपस्तपसा श्रद्धा श्रद्धया मेधा मेधया मनीषा मनीषया मनो मनसा शान्तिश्शान्त्या चित्तं चित्तेन
 स्मृतिः स्मृत्या स्मारः स्मारेण विज्ञानं विज्ञानेनात्मानं वेदयति तस्माद्दन्नं ददन्त्सर्वाण्येतानि
 ददात्यन्नात्प्राणा भवन्ति भूतानां प्राणैर्मनो मनसश्च विज्ञानं विज्ञानादानन्दो ब्रह्म योनिस्स वा एष
 पुरुषः पञ्चधा पञ्चात्मा येन सर्वमिदं प्रोतं पृथिवी चान्तरिक्षं च द्यौश्च दिशश्चावान्तरदिशाश्च स वै
 सर्वमिदं जगत्स स भूतः स भव्यं जिज्ञासकृत् ऋतजा रयिष्ठाश्श्रद्धा सत्यो
 महस्वान्तपसोवरिष्ठाद्ज्ञात्वा तमेवं मनसा हृदा च भूयो न मृत्युमुपयाहि विद्वान्तस्मान्यासमेषां
 तपसामतिरिक्तमाहुः वसुरण्वो विभूरसि प्राणे त्वमसि संधाता ब्रह्मन्त्वमसि
 विश्वधृत्तेजोदास्त्वमस्यग्निरसि वर्चोदास्त्वमसि सूर्यस्य द्युम्नोदास्त्वमसि चन्द्रमस
 उपयामगृहीतोऽसि ब्रह्मणो त्वा महस ओमित्यात्मानं युञ्जीतैतद्वै महोपनिषदं देवानां गुह्यं य एवं
 वेद ब्रह्मणो महिमानमाप्नोति तस्माद्ब्रह्मणो महिमानमित्युपनिषत् ॥ १०० ॥ ॥ ७९ ॥

[[10-80-1]]

तस्यैवं विदुषो यज्ञस्यात्मा यजमानश्श्रद्धा पत्नी शरीरमिधमुरो वेदिलोमानि बर्हिर्वेदशिशखा हृदयं
 यूपः काम आज्यं मन्युः पशुस्तपोऽग्निर्दमश्शमयिता दक्षिणा वाग्घोतां प्राण उद्गाता
 चक्षुरध्वर्युर्मनो ब्रह्मा श्रोत्रमग्नीद्यावद्वियते सा दीक्षा यदश्नाति तद्धविर्यत्पिबति तदस्य सोमपानं
 यद्रमते तदुपसदो यत्संचरत्युपविशत्युत्तिष्ठते च स प्रवर्ग्यो यन्मुखं तदाहवनीयो या
 व्याहृतिरहुतिर्यदस्य विज्ञानं तज्जुहोति यत्सायं प्रातरत्ति तत्समिधं यत्प्रातर्मध्यंदिनं सायं च
 तानि सर्वानि ये अहोरात्रे ते दर्शपूर्णमासौ यैऽर्द्धमासाश्च मासाश्च ते चातुर्मास्यानि य ऋतवस्ते
 पशुबन्धा ये संवत्सराश्च परिवत्सराश्च तेऽहर्गणास्सर्ववेदसं वा एतत्सत्रं यन्मरणं तदवभृथ एतद्वै
 जरामर्यमग्निहोत्रं सत्रं य एवं विद्वानुदगयने प्रमीयते देवानामेव महिमानं गत्वाऽऽदित्यस्य
 सायुज्यं गच्छत्यथ यो दक्षिणे प्रमीयते पितृणामेव महिमानं गत्वा चन्द्रमसः सायुज्यं
 सलोकतामाप्नोत्येतौ वै सूर्याचन्द्रमसोर्महिमानौ ब्राह्मणो विद्वानभिजयति तस्माद्ब्रह्मणो
 महिमानमाप्नोति तस्माद्ब्रह्मणो महिमानमित्युपनिषत् ॥ १०१ ॥ ॥ ८० ॥

अम्भस्येकपञ्चाशदुत्तरशतं जातवेदसे चतुर्दश भूरन्नं भूरग्नये भूरग्नये चैकमेकं पाहि पाहि चत्वारि

चत्वारि यश्छन्दसां द्वे नमो ब्रह्मण ऋतं तपो यथा वृक्षस्यैकमेकमणोरणीयाः
 श्रुत्स्त्रिंशत्सहस्रशीर्षः षड्विंशतिरादित्यो वा एष आदित्यो वै तेज एकमेकं निधनपतये
 त्रयोविंशतिस्सद्योजातं त्रीणि वामदेवायैकमधोरेभ्यस्तत्पुरुषाय द्वे द्वे ईशानो नमो हिरण्यबाहव
 एकमेकमृतः सत्यं द्वे सर्वो वै चत्वारि कद्रुद्राय त्रीणि यस्य वैकङ्कती कृणुष्व पाजोऽदितिरापो वा
 इदमेकमेकमापः पुनन्तु चत्वार्यग्निश्च सूर्यश्च नव नवोमिति चत्वार्यायातु पञ्चौजोऽसि दशोत्तमे
 चत्वारि घृणिस्त्रीणि ब्रह्ममेतु मां यास्तं ब्रह्महत्यां द्वादश ब्रह्म मेधयाऽद्या न इमं भ्रूणहत्यां ब्रह्म
 मेधवा ब्रह्मा देवानामिदं वीरहत्यामेकान्न विंशतिरेकान्न विंशतिर्मेधा देवी मेधां म इन्द्रश्चत्वारि
 चत्वार्या मां मेधा द्वे मयि मेधामेकमपैतु परं वातं प्राणममुत्रभूयाद्धरिः शल्कैरग्निं मा छिदो मृत्यो
 मा नो महान्तं मा नस्तोके प्रजापते स्वस्तिदा त्र्यम्बकं ये ते सहस्रमयुतं द्वे द्वे मृत्यवे स्वाहैकं
 देवकृतस्यैकादश यद्वो देवाः कामोऽकार्षीन्मन्युरकार्षीद्वे द्वे तिलाञ्जुहोमि गावश्श्रियं प्रजाः पञ्च
 तिलाः कृष्णाश्चोरस्य श्रीः प्रजातु जातवेदस्सप्त प्राणवाक्त्वक्छिर उत्तिष्ठ पञ्च
 पृथिवीशब्दमनोवाग्व्यक्तात्माऽन्तरात्मा परमात्मा मै क्षुधेऽन्नमय पञ्चदशाग्नये
 स्वाहैकचत्वारिंशदोन्तद्ब्रह्म नव श्रद्धायां प्राणे निविष्टोऽमृतं जुहोमि चतुर्विंशतिश्श्रद्धायां प्राणे
 निविश्यामृतं हुतन्दशाङ्गुष्ठमात्रः पुरुषो द्वे वाङ्म आसन्नष्टौ वयस्सुपर्णाः प्राणानां ग्रन्थिरसि द्वे द्वे
 नमो रुद्रायैकं त्वमग्ने द्युभिर्द्वे शिवेन मे सन्तिष्ठस्व सत्यं प्राजापत्यस्तस्यैवमेकमेकमशीतिः ॥
 ८० ॥

अम्मस्यपारे स्वस्ति नः पाहि नो अग्न एकयाऽऽदित्यो वा एष ऋतः सत्यमोमित्या मां मेधा मा
 नस्तोके तिलाञ्जुहोमि श्रद्धायां प्राणे निविश्य तस्यैवमेकोत्तरशतम् ॥ १०१ ॥

[[10-0-0]]

सह नाववतु।

सह नो भुनक्तु।

सह वीर्यं करवावहै।

तेजस्वि नावधीतमस्तु मा विद्विषावहै।

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥